

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

P9_TA(2021)0051

Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост

Резолюция на Европейския парламент от 11 февруари 2021 г. относно съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите: Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост (2020/2818(RSP))

(2021/C 465/10)

Европейският парламент,

- като взе предвид членове 165 и 166 от Договора за функционирането на Европейския съюз,
- като взе предвид Хартата на основните права на Европейския съюз, и по-специално членове 14 и 15 от нея,
- като взе предвид Европейския стълб на социалните права, провъзгласен от Европейския съвет, Европейския парламент и Европейската комисия през ноември 2017 г., и по-специално неговите принципи 1 „Образование, обучение и учене през целия живот“ и 4 „Активна подкрепа за заетостта“,
- като взе предвид Конвенцията на Международната организация на труда (МОТ) за платен отпуск за обучение от 1974 г.,
- като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост“ (COM(2020)0274) и придружаващите го работни документи на службите на Комисията (SWD(2020)0121) и (SWD(2020)0122),
- като взе предвид предложението на Комисията за препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост (COM(2020)0275),
- като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „Изграждане на европейското пространство за образование до 2025 г.“ (COM(2020)0625) и придружаващия го работен документ на службите на Комисията (SWD(2020)0212),
- като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „План за цифрово образование за периода 2021—2027 г. Приспособяване на образованието и обучението към цифровата ера“ (COM(2020)0624) и придружаващия го работен документ на службите на Комисията (SWD(2020)0209),
- като взе предвид доклада на Комисията, озаглавен „Индекс за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) 2020 Човешки капитал“⁽¹⁾,
- като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „Нова промишлена стратегия за Европа“ (COM(2020)0102), в което се заявява, че „двойният екологичен и цифров преход ще засегне всяка част от нашата икономика, общество и промишленост“, че „за да бъде една промишленост конкурентоспособна, тя трябва да бъде в състояние да набира и задържа на работа квалифицирана работна ръка“, и се предвижда, че „само през следващите пет години 120 милиона европейци ще трябва да подобрят уменията си или да се преквалифицират“,
- като взе предвид съобщението на Комисията, озаглавено „Европейският зелен пакт“ (COM(2019)0640), в което се заявява, че с цел да се осъществи посочената в съобщението промяна, „активното преквалифициране и повишаване на квалификацията са необходими, за да се извлекат ползите от екологичния преход“,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 8 юни 2020 г. относно преквалификацията и повишаването на квалификацията като основа за повишаване на устойчивостта и пригодността за заетост, в контекста на подкрепата за икономическото възстановяване и социалното сближаване,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 16 юни 2020 г. относно мерките за противодействие на кризата, предизвикана от COVID-19 в областта на образованието и обучението,

⁽¹⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/human-capital>

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

- като взе предвид резолюцията на Съвета от 18 ноември 2019 г. относно по-нататъшното развитие на европейското пространство за образование в подкрепа на ориентирани към бъдещето системи за образование и обучение ⁽²⁾,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 3 март 2017 г. относно повишаване на уменията на жените и мъжете на пазара на труда в ЕС ⁽³⁾,
- като взе предвид препоръката на Съвета от 19 декември 2016 г. относно повишаване на уменията: нови възможности за възрастните ⁽⁴⁾,
- като взе предвид заключенията на Съвета от 14 декември 2017 г. относно нов тласък за висшето образование в ЕС ⁽⁵⁾,
- като взе предвид Решение (ЕС) 2018/646 на Европейския парламент и на Съвета от 18 април 2018 година относно обща рамка за предоставяне на по-добри услуги в областта на уменията и квалификациите („Европас“) и за отмяна на Решение № 2241/2004/ЕО ⁽⁶⁾,
- като взе предвид политическата рамка за европейско сътрудничество в областта на образованието и обучението („Образование и обучение 2020“),
- като взе предвид становището на Европейския икономически и социален комитет от 5 май 2020 г., озаглавено „Устойчиво финансиране за учене през целия живот и развитие на умения в контекста на недостиг на квалифицирана работна ръка“ (проучвателно становище по искане на хърватското председателство),
- като взе предвид становището на Европейски икономически и социален комитет, относно от 15 март 2018 г. „Бъдещето на труда — придобиване на подходящи знания и умения, за да се отговори на потребностите на бъдещите работни места“ (проучвателно становище по искане на българското председателство) ⁽⁷⁾,
- като взе предвид Европейското проучване на условията на труд ⁽⁸⁾,
- като взе предвид проучването на Eurofound относно въздействието на цифровизацията върху използването и развитието на уменията ⁽⁹⁾,
- като взе предвид проучването на Cedefop, озаглавено „Увеличаване на възможностите на възрастните чрез начини за повишаване на квалификацията и за преквалификация“, томе 1 и 2,
- като взе предвид доклада на Cedefop, озаглавен „Прогнози на уменията и предизвикателства до 2030 г.“ ⁽¹⁰⁾,
- като взе предвид Панорамата на уменията ⁽¹¹⁾ и Европейския индекс на уменията ⁽¹²⁾, изготвени от Cedefop,
- като взе предвид проучването на STOA, озаглавено „Преосмисляне на образованието в ерата на цифровите технологии“ ⁽¹³⁾,
- като взе предвид базата данни на ОИСР „Умения за работни места“ ⁽¹⁴⁾,
- като взе предвид проучването на ОИСР, озаглавено „Постигане на правилните умения. Увеличаване на участието на възрастните в ученето. Извличане на поуки от успешните реформи“ ⁽¹⁵⁾,

⁽²⁾ ОВ С 389, 18.11.2019 г., стр. 1.

⁽³⁾ <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-6889-2017-INIT/bg/pdf>

⁽⁴⁾ ОВ С 484, 24.12.2016 г., стр. 1.

⁽⁵⁾ ОВ С 429, 14.12.2017 г., стр. 3.

⁽⁶⁾ ОВ L 112, 2.5.2018 г., стр. 42.

⁽⁷⁾ ОВ С 237, 6.7.2018 г., стр. 8.

⁽⁸⁾ Шесто европейско проучване на условията на труд, Eurofound. https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef1634en.pdf

⁽⁹⁾ Въздействие на компютризацията върху длъжностните характеристики (промяна на задачите в рамките на професиите, поради което са необходими различни видове умения): <https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/wpef19007.pdf>

⁽¹⁰⁾ https://www.cedefop.europa.eu/files/3077_en.pdf

⁽¹¹⁾ <https://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

⁽¹²⁾ <https://www.cedefop.europa.eu/en/publications-and-resources/data-visualisations/european-skills-index>

⁽¹³⁾ EPRS_STU(2020)641528_EN.pdf (europa.eu)

⁽¹⁴⁾ <https://www.oecdskillsforjobsdatabase.org/>

⁽¹⁵⁾ <https://www.oecd-ilibrary.org/docserver/cf5d9c21-en.pdf?expires=1600261868&id=id&accname=ocid194994&checksum=3-B44E0891A2F10A546C7CBF7A9521676>

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

- като взе предвид документа за политиката на ОИСП от 10 юли 2020 г., озаглавен „Мерки във връзка с уменията за мобилизиране на работната сила по време на кризата с COVID-19“⁽¹⁶⁾,
 - като взе предвид своята резолюция от 22 октомври 2020 г. относно бъдещето на европейското образование в контекста на COVID-19⁽¹⁷⁾,
 - като взе предвид резолюцията си от 8 октомври 2020 г. относно укрепване на гаранцията за младежта⁽¹⁸⁾,
 - като взе предвид своята резолюция от 12 юни 2018 г. относно модернизирането на образованието в ЕС⁽¹⁹⁾,
 - като взе предвид своята резолюция от 14 септември 2017 г. относно нова европейска програма за умения⁽²⁰⁾,
 - като взе предвид своята резолюция от 19 януари 2016 г. относно политиките в областта на уменията за борба с младежката безработица⁽²¹⁾,
 - като взе предвид своята резолюция от 10 септември 2015 г. относно създаването на конкурентоспособен пазар на труда в ЕС през 21-ви век: съчетаване на уменията и квалификацията с търсенето и с възможностите за работа като средство за възстановяване от кризата⁽²²⁾,
 - като взе предвид въпроса, отправен към Комисията, относно съобщението на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, озаглавено „Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост“ (О-000006/2021 — B9-0004/2021),
 - като взе предвид член 136, параграф 5 и член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
 - като взе предвид предложението за резолюция, внесено от комисията по заетост и социални въпроси,
- А. като има предвид, че екологичният и цифровият преход, както и демографските тенденции и глобализацията променят естеството на труда, съдържанието на работните места и необходимите за тях умения и квалификации; като има предвид, че повишаването на квалификацията и преквалификацията ще бъдат от решаващо значение за справяне с предизвикателствата и възможностите, създавани от ускоряващите се макротенденции, и ще бъдат от ключово значение за преодоляване на задълбочаващия се дефицит на умения на пазара на труда в ЕС;
- Б. като има предвид, че „Европейската програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост“ е в пълно съответствие с Европейския стълб на социалните права, и по-специално с първия му принцип, в който се посочва, че „всеки има право на достъп до качествено и приобщаващо образование, обучение и учене през целия живот, с цел да поддържа и придобива умения, които му дават възможност да участва пълноценно в обществото и успешно да осъществява прехода на пазара на труда“;
- В. като има предвид, че образованието в ерата на цифровите технологии включва формално образование по цифрови технологии и също така неформално и самостоятелно образование по технически, „меки“ и граждански умения през целия живот на европейските граждани;
- Г. като има предвид, че за системите за формално образование и обучение става все по-трудно да отговорят на пълния набор от индивидуални и социални потребности и изисквания в постоянно променящия се свят;
- Д. като има предвид, че кризата с COVID-19 промени света на труда, като ускори съкращенията и моралното остаряване на много работни места, изтъкна важността на цифровите умения и цифровата грамотност, увеличи необходимостта от актуализиране на набора от умения на европейската работна сила, по-специално по отношение на драстичното нарастване на необходимостта от цифрови и технологични умения, както и от „меки“ умения като издръжливостта и способността за адаптиране; като има предвид, че тези потребности ще станат още по-спешни с по-широкото използване на изкуствения интелект (ИИ), който може да промени напълно трудовите модели и да замести някои видове дейности; като има предвид, че пандемията наруши образователните и обучителните дейности, засягайки по-специално учащите се в ПОО, и доведе до увеличаване на безработицата, по-специално сред младите хора, които се борят с прехода

⁽¹⁶⁾ https://read.oecd-ilibrary.org/view/?ref=135_135193-hgf8w9g731&title=Skill-measures-to-mobilise-the-

⁽¹⁷⁾ Приети текстове, P9_TA(2020)0282.

⁽¹⁸⁾ Приети текстове, P9_TA(2020)0267.

⁽¹⁹⁾ ОВ С 28, 27.1.2020 г., стр. 8.

⁽²⁰⁾ ОВ С 337, 20.9.2018 г., стр. 135.

⁽²¹⁾ ОВ С 11, 12.1.2018 г., стр. 44.

⁽²²⁾ ОВ С 316, 22.9.2017 г., стр. 233.

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

от образование към работа; като има предвид, че принудителните ограничителни мерки по време на кризата с COVID-19 предоставиха възможност на работниците да актуализират своите умения;

- Е. като има предвид, че ключовите компетентности са от решаващо значение в обществото на знанието и в контекста на ученето през целия живот, тъй като гарантират по-голяма гъвкавост при адаптирането към променящите се общества и пазари на труда;
- Ж. като има предвид, че съществуват многобройни неравенства в достъпа до образование и умения за уязвимите групи в обществото, както и между половете, като гражданите с различен етнически произход, хората с увреждания или жените е по-малко вероятно да получат възможност за усвояване на нови умения;
- З. като има предвид, че хората трябва да притежават уменията, които се изискват на пазара на труда, както и способността бързо да се адаптират към променящото се търсене на умения през целия си живот; като има предвид, че в много сектори между 37 % и 69 % от задачите в ЕС биха могли да бъдат автоматизирани, което води до значителна промяна в резултатите ⁽²³⁾; като има предвид, че според проучване на Eurofound 28 % от работниците съобщават, че притежават умения да се справят с по-трудни задачи;
- И. като има предвид, че повишаването на квалификацията и преквалификацията са не само индивидуална, но и социална отговорност, тъй като ниските нива на основни умения и слабото участие на възрастните в обучителни дейности намаляват възможностите им за работа на пазара на труда, пораждайки социални и икономически неравенства и допринасяйки за високи нива на бедност;
- Й. като има предвид, че несъответствията между търсените и предлаганите умения и недостигът на умения представляват важни предизвикателства за пазара на труда и образователните системи на ЕС; като има предвид, че сред работната сила има огромен недостиг на цифрови умения и че 42 % от гражданите на ЕС не разполагат с основни цифрови умения ⁽²⁴⁾; като има предвид, че са необходими значителни инвестиции за преодоляване на недостига на цифрови умения;
- К. като има предвид, че сегашното поколение млади хора са висококвалифицирани; като има предвид, че придобиването на умения, преквалификацията, повишаването на квалификацията и ученето през целия живот не са единственото решение на липсата на работни места за младите хора; като има предвид, че са необходими допълнителни мерки за заетост, за да се гарантира създаването на качествени и устойчиви работни места; като има предвид, че секторът на заетостта се развива бързо и според прогнозите 65 % от децата, които днес постъпват в начално училище, в крайна сметка ще работят в напълно нови видове професии, които все още не съществуват ⁽²⁵⁾; като има предвид, че през 2019 г. 85 % от гражданите са използвали интернет, а едва 58 % са притежавали поне основни цифрови умения ⁽²⁶⁾;
- Л. като има предвид, че амбицията на Европейския зелен пакт за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. и целта за намаляване на емисиите на CO₂ с 60 % до 2030 г. ще означават преход към неутрална по отношение на климата, кръгова, енергийно ефективна икономика; като има предвид, че това ще окаже огромно влияние върху всички сектори на икономиката, като преквалификацията на работната сила и акцентът върху екологичните умения във всички образователни направления ще бъдат от решаващо значение за осъществяването на справедлив преход, при който никой не е изоставен;
- М. като има предвид, че освен технологичните и цифровите умения, критичното мислене е едно от ключовите умения, от които хората се нуждаят в ерата на цифровите технологии; като има предвид, че е явна необходимостта от засилване на критичното мислене сред всички групи граждани, за да им се даде възможност да се възползват от пълния потенциал на цифровите инструменти и да се предпазят от опасностите, породени от тях;
- Н. като има предвид, че модерните, иновативни и приобщаващи образователни системи въз основа на цифрови технологии са в добра позиция да подготвят нови поколения специалисти за бъдещите предизвикателства и възможности;
- О. като има предвид, че равният достъп на всички хора до качествени и приобщаващи мерки за придобиване на умения, повишаване на квалификацията и преквалификацията, както и до информационни ресурси и ресурси, свързани с уменията, до консултации, образование и професионално обучение, включително за уязвимите групи, по-възрастните

⁽²³⁾ <https://ec.europa.eu/social/main.jsp?langId=bg&catId=89&newsId=9150&furtherNews=yes>

⁽²⁴⁾ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/human-capital>

⁽²⁵⁾ „Бъдещето на работните места“, Световен икономически форум, септември 2018 г.

⁽²⁶⁾ Индекс за навлизането на цифровите технологии в икономиката и обществото (DESI) 2020 г., Европейска комисия.

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

хора и хората, живеещи в необлагодетелстваните градски райони или рядко населените и обезлюдени селски и отдалечените райони и острови, е от решаващо значение за устойчивата конкурентоспособност, социалната справедливост и издръжливостта; като има предвид, че проучване на Eurofound показва, че неравенството в достъпа на работниците до обучение се е увеличило ⁽²⁷⁾;

- П. като има предвид, че в някои държави от ЕС времето, което децата са посветили на училищни дейности, се е понижило наполовина по време на кризата с COVID-19; като има предвид, че затварянето на институции за образование и обучение, макар и временно, може да има значителни последици за учащите, да повлияе отрицателно на резултатите от ученето и да увеличи съществуващите неравенства;
- Р. като има предвид, че за разлика от задължителната училищна система, ученето за възрастни е доброволен ангажимент, поет по лични или професионални причини, което представлява по-голямо предизвикателство за доставчиците на образование и обучение;
- С. като има предвид, че притежаването на актуални умения улеснява хората да останат на пазара на труда и тяхното социално приобщаване, което е от основно значение и за психичното здраве и живота на милиони наши граждани;
- Т. като има предвид, че няма такова нещо като различни умения според пола, но има различия между половете по отношение на избора и развитието на кариерата;
- У. като има предвид, че политиките в областта на образованието, обучението и уменията са от компетентността на държавите членки; като има предвид, че ЕС играе важна роля в оказването на подкрепа, координирането и допълването на действията на държавите членки в тези области; като има предвид, че новите предизвикателства изискват мобилизиране на европейски инструменти и подкрепящи политики в рамките на европейското пространство за образование; като има предвид, че програмите на Съюза, като „Еразъм+“, европейската гаранция за младежта и Европейския корпус за солидарност, играят важна роля за повишаване на квалификацията на младите хора;
- Ф. като има предвид, че цифровите технологии обаче следва да се възприемат като инструменти за осигуряване на качествено образование и обучение; като има предвид, че в бъдеще ще има повишена нужда от цифрови умения (кодиране, логистика и роботика) не само за образователните курсове по ИТ, но и за цялата учебна програма;
- Х. като има предвид, че възможностите за обучение и развитие на умения въз основа на цифровите технологии следва да бъдат по-добре проучени и улеснени, например чрез онлайн обучение за уязвими групи или служители на МСП, които изискват по-гъвкаво предоставяне на обучение в тясно сътрудничество с отговорните регионални институции и органи;
- Ц. като има предвид, че процентът на участие в образованието и грижите в ранна детска възраст в Европа за деца под 3 години все още е под 33 % в половината от държавите от ЕС ⁽²⁸⁾;
- Ч. като има предвид, че според Eurofound отраженията върху уменията във връзка с внедряването на бизнес модели въз основа на цифровите технологии, като например работа през платформи, следва да бъдат по-добре проучени и стратегически разглеждани, независимо дали става дума за преодоляване на несъответствията по отношение на уменията и загубата на умения, или за развитие на умения, като например трансверсални и предприемачески умения;
- Ш. като има предвид, че през 2019 г. 10,2 % от 18 — 24-годишните в ЕС са завършили най-много прогимназиално образование и не са продължили образованието или обучението си (преждевременно напускащи) ⁽²⁹⁾;
- Щ. като има предвид, че отдавна е призната важната роля, която играе ученето на работното място за използването и развитието на умения, проучването на европейските дружества за 2019 г. показва, че само малка част от организациите съчетават по последователен начин практики на работното място, които оптимизират използването на умения и подпомагат развитието на умения;

⁽²⁷⁾ „Как Вашето рождено място се отразява на Вашето работно място“, Eurofound (2019 г.). https://www.eurofound.europa.eu/sites/default/files/ef_publication/field_ef_document/ef19004en.pdf

⁽²⁸⁾ Основни данни за образованието и грижите в ранна детска възраст в Европа, издание на доклада на „Евридика“ от 2019 г., стр. 26.

⁽²⁹⁾ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Early_leavers_from_education_and_training#Overview

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

АА. като има предвид, че през 2017 г. 72 % от учителите в Европа са били жени; като има предвид, че сред работещите в ЕС учители 9 % са на възраст под 30 години, докато 36 % са на възраст 50 или повече години ⁽³⁰⁾;

1. приветства съобщението на Комисията, озаглавено „Европейска програма за умения за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост“, в което уменията се поставят в центъра на политическата програма на ЕС и се гарантира, че правото на качествено и приобщаващо обучение и учене през целия живот за всички и във всички райони и сектори, залегнало в първия принцип на Европейския стълб на социалните права, ще се превърне в реалност в целия Съюз;

2. приветства 12-те водещи действия, представени в съобщението, както и количествените цели, определени за 2025 г.; призовава Комисията и държавите членки да предоставят широк достъп до квалификация и повишаване на квалификацията за уязвими групи, включително хора с увреждания, възрастни с ниска квалификация, малцинства, включително роми, както и хора с мигрантски произход; призовава Комисията да направи проучване относно начина за прилагане на подобно право и да въведе механизъм за наблюдение, който да насърчава държавите членки да създадат национални програми за действие и да представят редовни национални доклади как се гарантира това право;

3. подчертава значението на достъпа до обучение и преквалификация за работниците в отрасли и сектори, в които трябва да се направят радикални промени с оглед на екологичния и цифровия преход; подчертава, че квалификацията и сертифицираните умения осигуряват добавена стойност на работниците, подобрявайки позициите им на пазара на труда, и могат да бъдат прехвърляни при преходи на пазара на труда; призовава публичната политика относно уменията да бъде ориентирана към признаване, сертифициране и валидиране на квалификации и компетентности;

4. подчертава, че уменията и ученето през целия живот са жизненоважни за устойчивия растеж, производителността, инвестициите и иновациите и следователно са ключови фактори за конкурентоспособността на предприятията, особено на МСП; подчертава, че тясното сътрудничество и обменът на най-добри практики между всички заинтересовани субекти, участващи в развитието на умения, включително социалните партньори и всички равнища на управление, са от решаващо значение, за да се гарантира, че всеки може да придобие уменията, необходими на пазара на труда и в обществото изобщо; подчертава в това отношение необходимостта от събиране на актуални данни, информация и прогнози относно потребностите от умения и търсенето на пазара на труда, включително на местно равнище; подкрепя стартирането на Пакта за умения, който има за цел да засили действията на предприятията за повишаване на квалификацията и преквалификация на работната сила в Европа; призовава местните пактове за умения да достигнат по-добре до хората от секторите, засегнати най-много от кризата с COVID-19, и да им помогнат да се преквалифицират, за да останат активни на пазара на труда;

5. припомня, че модернизирването на системите за професионално образование и обучение е от ключово значение, за да се подготвят младите хора и възрастните за екологичния и цифровия преход и да се гарантира, че работниците в основна трудоспособна възраст и по-възрастните работници поддържат и развиват необходимите умения за запазване на пригодността за заетост и удължаване на професионалния живот; припомня освен това, че тази модернизация е от ключово значение за възстановяването от пандемията от COVID-19; подкрепя предложението на Комисията за препоръка на Съвета относно професионалното образование и обучение (ПОО) за постигане на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост; подчертава, че програмите за ПОО трябва да бъдат целенасочени, ориентирани към бъдещето, достъпни, пропускливи, взаимосвързани на равнището на ЕС и съсредоточени върху учащите, като позволяват гъвкави индивидуални пътища за обучение и на учащите се и обучаващите в ПОО се предоставя наборът от умения, необходими за да станат активни и демократични граждани и за успешната им реализация на пазара на труда и в обществото; припомня, че модернизирването на програмите за ПОО трябва да върви ръка за ръка с повишаването на тяхната привлекателност, така че повече млади хора да избират такива; подчертава значението на най-добрите практики във връзка с дуалните образователни системи и ПОО, които биха могли да допринесат за структурни промени на пазара на труда и да доведат до по-високи равнища на заетост сред младите хора;

6. счита, че периодите на чиракуване могат да играят важна роля в това отношение, тъй като те подготвят младите хора за работни места, за които има голямо търсене, и по този начин могат да допринесат за тяхното устойчиво интегриране на пазара на труда; призовава Комисията и държавите членки да използват ресурсите на ЕС за популяризиране на ПОО и насърчаване на работодателите да създават програми за платени стажове и чиракуване за ученици от професионални училища и да организират състезания и отраслови турнири за тях; насърчава предприятията да осигурят повишаване на квалификацията и преквалификация на работната си сила и да подобрят осигуряването на чиракуване в съответствие с Рамката за качество на стажовете и Европейската рамка за качествено и ефективно чиракуване; призовава в това отношение Комисията да преразгледа съществуващите европейски инструменти, като например Рамката за качество на стажовете

⁽³⁰⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20191004-1#:~:text=Among%20teachers%20working%20in%20the,were%20aged%2050%20or%20older.&text=In%20all%20EU%20Member%20States,in%202017%20were%20predominantly%20female>

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

и Европейската рамка за качествено и ефективно чиракуване, и да включи критерии за качество на предложенията, включително принцип за справедливо възнаграждение за стажантите и практикантите, достъп до социална закрила, устойчива заетост и социални права; подчертава, че тези критерии биха осигурили прехода на стажантите и чиракуващите към стабилна, качествена заетост и спомагат за осигуряване на балансиране между половете възможности за хората в различните сектори, както и възможности, които предлагат дългосрочна сигурност, социална закрила и равни и достойни условия на труд и които не допринасят за създаването на несигурни работни места;

7. припомня, че професионалните умения са една от движещите сили на европейската икономика, и призовава за взаимовръзка между конвенционалното образование и ПОО, тъй като развитието на умения чрез ПОО — като централен фокус или като допълваща част от възможностите, достъпни както за учещи се, така и за възрастни — може да увеличи наличните възможности за търсещите работа, да настръчи професионалната мобилност и да подобри устойчивостта на пазара на труда в кризисни ситуации;

8. съветва Комисията да предостави препоръки на държавите членки, които свързват ПОО с Програмата за умения, като се имат предвид националните компетентности и принципът на субсидиарност, с акцент върху подобряването на ранното професионално ориентиране в ПОО и максималното увеличаване на броя на възможностите, които европейските младежи имат за развитие на уменията си; приветства в този аспект приноса, предоставен по темата от Cedefop и Eurofound;

9. подчертава първостепенното значение на предоставянето на активна подкрепа за учителите и обучаващите чрез приемане на ефективен пакет от политики, за да се гарантира, че те са добре подготвени и с повишена квалификация с оглед на цифровата и екологичната трансформация на училищата и образователните институции; счита, че профсъюзите на работещите в областта на образованието трябва да участват при определянето на необходимите умения и компетентности, които трябва да придобият учителите и обучаващите в рамките на първоначалното и непрекъснатото професионално развитие във връзка с екологичния и цифровия преход; счита, че инвестициите в общественото образование трябва да бъдат значително увеличени, а социалният диалог с профсъюзите трябва да бъде ключов стълб, за да се гарантират адекватни заплати, пенсии и справедливи условия на труд за специалистите в секторите на образованието и обучението;

10. подчертава необходимостта от подобряване, с участието на социалните партньори, на системата за прогнозиране на уменията, за да се идентифицират по-добре възникващите промени в потребностите от умения, да се осигурят общи, секторни и специфични за дадена професия умения там, където е необходимо, и да се сведат до минимум пречките и дисбалансиите, свързани с уменията; във връзка с това приветства предложените от Комисията действия за подобряване на определянето на необходимите умения; подчертава, че прилагането на изкуствен интелект и анализ на големи информационни масиви за определяне на необходимите умения при определянето на нови профили на работните места трябва да се наблюдава редовно и систематично, с цел да се предотвратят предразсъдъци и пряка и непряка дискриминация, и че следва да се осигурят коригиращи мерки; подчертава, че засилването на професионалното ориентиране от ранна възраст и на равния достъп до информация и подкрепа за учениците и възрастните учещи се може да ги подпомогне за избора на подходящи образователни и професионални направления, водещи до възможности за заетост, които съответстват на интересите, таланта и компетентностите им, като намаляват несъответствията между търсените и предлаганите умения; подчертава значението на сътрудничеството между службите по заетостта и социалните служби за идентифициране и подпомагане на хора, които наскоро са загубили или са изложени на риск да загубят работата си; подчертава значението на ориентирането през целия живот в Европейската програма за умения и необходимостта от подобряване на достъпа до качествено ориентиране;

11. приветства препоръката към държавите членки да укрепят системите за ранно предупреждение с цел идентифициране на младите хора, изложени на риск от попадане в категорията на незаетите с работа, учене или обучение; изразява убеждението си, че превантивните действия — ако са извършени подходящ начин — като например оценки на уменията и професионално ориентиране, които се съсредоточават върху това да подпомогнат преждевременно напускащите училище да започнат работа или образование, преди да станат безработни, както и предоставянето на приобщаващо и недискриминационно общо образование биха могли да доведат до намаляване на броя на незаетите с работа, учене или обучение в дългосрочен план;

12. подчертава необходимостта от настръчаване на ролята на социалните партньори, като се гарантира, че политиката в областта на уменията стимулира колективните споразумения относно определянето и регулирането на уменията и продължаващото обучение, като се проведат консултации със социалните партньори относно нуждите от компетентности и актуализирането на образователните програми и системите за обучение и като се изработват съвместно проекти с представители на работниците относно програми за обучение по месторабота с цел приспособяване към нуждите на работната сила;

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

13. призовава Комисията да включи показател за дефицита на умения в набора от социални показатели в съответствие с целите и прилагането на Европейския стълб на социалните права, който може да бъде полезен за разработващите политиките на национално равнище, за да определят къде са необходими повече усилия и да се координират по-добре на равнище ЕС, като се проследяват развитието и напредъкът по отношение на дефицита на умения и се стимулира сближаване във възходяща посока сред държавите членки;

14. счита, че взаимното признаване на резултатите от ученето, дипломите, обучението, професионалните квалификации и уменията, придобити в друга държава членка, трябва да бъде подобро и ще спомогне за преодоляване на недостига на умения и несъответствията между уменията и изискванията на пазара на труда; счита, че това също така ще даде възможност на възрастните да получат пълна квалификация, ще насърчи мобилността, ще направи пазара на труда на ЕС по-интегриран и устойчив и ще укрепи конкурентоспособността на Европа; подчертава значението на справянето с недостига на умения и несъответствието между уменията и изискванията на пазара на труда чрез улесняване на мобилността на учащите се и трансгранично признаване на квалификациите чрез по-добро използване на инструменти като Европейската квалификационна рамка, автобиография „Европас“, Европейската система за трансфер на кредити (ECVET), Панорама на уменията, ESCO или EURES; приветства съобщението на Комисията относно постигането на европейското пространство за образование до 2025 г.;

15. подчертава, че много граждани придобиват ценни умения и опит извън системата на формалното образование или обучение, какъвто е случаят например с лицата, полагащи неформални грижи за хора с увреждания или възрастни хора; счита, че тези неформални умения следва да бъдат признавани, тъй като могат да помогнат на полагащите неформални грижи лица да увеличат възможностите си на пазара на труда;

16. призовава за пълното прилагане на Директивата относно признаването на професионалните квалификации, тъй като включената обща рамка на обучението може да увеличи броя на специалистите, които се възползват от системата за автоматично признаване, и подкрепя свързването ѝ с разработването от Европейската комисия на цифров общоевропейски паспорт на уменията за ЕС;

17. призовава Комисията и държавите членки да увеличат усилията си за задържане на чуждестранните студенти, след като завършат университети в ЕС; подчертава, че предоставянето на достъп на завършилите висше образование до мобилност в рамките на ЕС и на виза за търсене на работа би могло да повиши привлекателността на ЕС като цяло;

18. призовава за деблокиране на настоящото предложение за синя карта, за да се предоставят на европейските предприятия необходимите компетентности, така че те да продължат да бъдат или да станат конкурентоспособни;

19. отбелязва, че пандемията от COVID-19 постави акцент върху значението както на основните, така и на задълбочените цифрови умения и устойчивите системи за образование и на способността на тези системи за приспособяване между присъствени, дистанционни, онлайн и хибридни методи на обучение; освен това отбелязва, че пандемията от COVID-19 промени търсенето на умения на пазара на труда, като по този начин увеличи недостига на цифрови умения и задълбочи съществуващите преди това недостиг и неравенства в образованието; подчертава необходимостта всеки гражданин да разполага с поне основни цифрови умения и необходимостта от висококвалифицирани специалисти, които да бъдат обучени и да разполагат със задълбочени цифрови умения и иноваторско и предприемаческо мислене;

20. изразява съжаление, че продължава да съществува неравенство между половете по отношение на достъпа на жените до развитие на умения и участие на пазара на труда⁽³¹⁾; подчертава, че основните предизвикателства, пред които са изправени жените, включват пречки пред образованието и обучението в дисциплините НТИМ (наука, технологии, инженерство и математика), социално-културни и икономически ограничения, особено в селските и неформалните икономики, и значителна липса на насърчаване на равните възможности на жените да избират професии, които често са доминирани от мъжете; призовава Комисията да насърчи мрежи за наставничество, чрез които да се даде възможност повече женски ролеви модели да насърчават алтернативния избор на жените на професии с класически свързани с пола стереотипи⁽³²⁾; призовава за избягване на стереотипите, включително тези по отношение на пола, чрез обучение, тъй като то е обвързано с пригодността за заетост и се създава омагьосан кръг, което утвърждава силно изразената сегрегация на труда; подчертава, че 90 % от работните места изискват основни цифрови умения, а жените представляват едва 17 % от участниците в курсове и професионално развитие в областта на информационните и комуникационните технологии (ИКТ) в ЕС⁽³³⁾ и едва 36 % от завършилите висше образование в областта на НТИМ⁽³⁴⁾, въпреки че момичетата са с по-добра цифрова грамотност от момчетата⁽³⁵⁾;

⁽³¹⁾ Документ относно политиката на МОТ, август 2020 г.; https://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/—ed_emp/—ifp_skills/documents/publication/wcms_244380.pdf

⁽³²⁾ „ИКТ за работа: уменията в областта на цифровите технологии на работното място“, Европейска комисия, 2017 г.

⁽³³⁾ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-eurostat-news/-/EDN-20180425-1>

⁽³⁴⁾ <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/9540ffa1-4478-11e9-a8ed-01aa75ed71a1/language-en>

⁽³⁵⁾ Международно проучване на компютърната и информационната грамотност (ICILS) за 2018 г.

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

21. подчертава значението на образованието и развитието на умения за преодоляване на предубежденията по отношение на пола и за подкрепа на равенството между половете; призовава за повече усилия както на национално, така и на европейско равнище, за да се премахне това неравенство между половете и да се гарантира, че жените имат достъп до качествено учене и обучение през целия живот, включително след периоди на отсъствие поради полагане на грижи; подчертава необходимостта от чувствителни към аспектите на пола процедури за наемане на работа и подбор на служители в частния и публичния сектор, и по-специално в ориентираните към бъдещето сектори като НТИМ и цифровия сектор, където жените са недостатъчно представени; във връзка с това подчертава, че дискриминацията въз основа на пола вреди не само на засегнатото лице, но и на обществото като цяло; припомня, че трябва да се предприемат мерки, така че въздействието на кризата да не изостря неравенството между половете, като се смекчи непропорционалното и дългосрочно въздействие върху правата, доходите и социалната закрила на жените и се предотвратят допълнителното неравенство и дискриминация в сферата на труда, по-специално по отношение на пазара на труда със силно разделение въз основа на пола, цифровия и екологичния преход и неравномерното разпределение на неплатената домакинска работа и неплатения труд, свързан с полагането на грижи;

22. подчертава, че равните възможности за всички са от ключово значение; призовава Комисията и държавите членки да определят като приоритет преодоляването на недостига на цифрови умения, като гарантират, че уязвимите региони и най-нуждаещите се граждани, както и тези в риск от социално изключване, включително хората с увреждания или произхождащите от етнически малцинства, разполагат с достъп до цифрово образование и обучение, минимално необходимия хардуер, широко разпространен достъп до интернет, както и цифрова подкрепа и други технологични инструменти за учене; подчертава, че на тези хора трябва да бъде предоставена подкрепа за повишаване на цифровите умения, от които се нуждаят, за да постигнат успех и за да се избегне задълбочаване на неравенствата, като същевременно се гарантира, че никой не е изоставен;

23. отбелязва с голям интерес възможностите и предизвикателствата, които възникват от разпространението на цифрови решения като дистанционната работа и за които развитието на цифрови умения е от решаващо значение; припомня колко важно е да има европейска законодателна рамка, която цели да регулира условията за работа от разстояние и правото на откъсване от работната среда в целия Съюз и да осигури достойни условия на труд и заетост в цифровата икономика, ръководена от придобиването на нови умения;

24. подчертава многобройните възможности, които цифровата работа предлага за подобряване на условията на труд на служителите, включително тези, които наближават пенсионна възраст, както и за повишаване на приобщаването на хората с увреждания; изразява съжаление, че хората с увреждания продължават да бъдат в неравностойно положение на пазара на труда и че твърде често липсата им на достъп до образование и обучение може да е причина за тяхното изключване от пазара на труда; призовава Комисията в препоръките си към държавите членки да обърне специално внимание на начините за подобряване на достъпа на хора с увреждания до цифрови умения или преквалификация в синхрон с новите потребности на нововъзникващата глобална цифрова икономика;

25. отбелязва, че в контекста на нарастващия обем работа от разстояние Комисията и държавите членки трябва да поставят на централно място в своите стратегии уменията, които насърчават този нов начин на работа; подчертава, че училищата и образованието от разстояние представляват предизвикателства както за преподавателите, така и за учащите се, и че в настоящия момент уменията, необходими за осигуряване на образование от разстояние, и обучението на учителите и преподавателите са краткосрочен приоритет за Европа;

26. призовава Комисията да подкрепи предлагането на обучение за работници, които получават заплащане за заетост при намалено работно време или обезщетение за частична безработица, включително чрез схемата SURE; призовава държавите членки да предложат подходящи мерки за обучение на засегнатите работници;

27. призовава работодателите да адаптират практиките на работното място, които оползотворяват уменията на работната сила и подпомагат развитието на умения, като в обучението на следващото поколение ръководни кадри се съсредоточат върху въпросите, свързани с внедряването на организационни практики, които използват съществуващите умения и ги доразвиват, както и върху подкрепата на националните правителства и социалните партньори в разработването на мрежи и структури за подкрепа с цел консултиране на организациите относно най-подходящата комбинация от практики на работното място за конкретните обстоятелства;

28. призовава за улесняване на признаването, валидирането и преносимостта на постиженията в областта на неформалното и самостоятелното учене, включително придобитите при основани на цифровите технологии форми на заетост, например работа през платформи;

29. призовава за незабавни и смели европейски национални, регионални и местни мерки, механизми за оценяване и ресурси за поставяне на цифровите умения в центъра на политиките за образование и обучение; същевременно сред учащите следва да се запази високо равнище на уменията по четене и математика, така че цифровите умения, ИТ инструментите и достъпът до интернет да бъдат на разположение за всички, да се подобрят цифровите умения на учителите и обучителите и да се оборудват училищата, институциите за обучение, доставчиците на услуги в областта на ПОО, организациите в областта на образованието за възрастни и университетите с публични и независими онлайн платформи за

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

учене и други технологии и цифрова инфраструктура, необходими за да се даде възможност за онлайн и дистанционно учене, а също и за смесено учене; подчертава в тази връзка значението на истински подход за учене през целия живот; подкрепя планираните от Комисията действия, посочени в Програмата за умения и Плана за цифрово образование за периода 2021 — 2027 г., и призовава за засилено сътрудничество между Комисията и държавите членки в тази област; подчертава значението на стимулите за разработване на цифрово учебно съдържание и модули по основните учебни програми в съответствие с потребностите на пазара на труда, с фокус върху цифровите и екологичните умения, включително през платформи за онлайн обучение;

30. изразява съжаление относно факта, че в Европа все още има деца без достъп до образование, както и ученици и студенти без подходящ или без никакъв достъп до цифрово образование поради липса на подходящо или каквото и да е цифрово оборудване, софтуер или връзка с интернет; отново посочва необходимостта от подобряване на свързаността на всички равнища, по-специално в селските и отдалечените райони, където тя често липсва, и от увеличаване на достъпа до цифрово оборудване; посочва авангардните иновации в областта на образователните компютри, таблети и софтуер в Европа;

31. подчертава, че последиците от COVID-19 предлагат уникална възможност за ускоряване на цифровата и технологична революция в ученето през целия живот, която може да разруши физическите бариери, където е възможно, и значително да увеличи неговия обхват и въздействие; насърчава държавите членки и доставчиците на услуги в областта на образованието да увеличат възможностите за учене без значение от местоположението, като позволят на учащите се в отдалечените и селските райони или в чужбина да имат достъп до курсове в целия ЕС без ограничения по местоположение;

32. подчертава, че следва да се разработят и приложат европейски и национални мерки, включително образователни програми и целенасочени инвестиции, с крайната цел да се гарантира готовността и подготовката на гражданите за бъдещите работни места, които изискват цифрови умения, за да се използва пълният потенциал на цифровия преход в пазара на труда на ЕС и да бъде възможно за предприятията пълноценно да използват новите методи на работа като работата от разстояние;

33. посочва необходимостта от допълнително изясняване на инициативата за европейските университети и нейната амбиция за установяване на стандарти за висшето образование в ЕС; отново заявява, че успешното сътрудничество между университетите винаги е разчитало на подход „отдолу нагоре“, академична независимост и високи постижения и че процесът от Болоня е важен инструмент за университетското сътрудничество в ЕС и извън него;

34. отбелязва, че екологичният преход е важен двигател на търсенето на работна ръка във всички сектори и може да създаде милиони работни места; припомня, че успешният преход към зелена икономика трябва да върви ръка за ръка с мерки за квалификация, преквалификация и повишаване на квалификацията, за да се развият уменията, познанията и компетентностите, които се изискват от зелената икономика; приветства в това отношение действията на Комисията в подкрепа на придобиването на умения за екологичния преход; призовава за бързи действия за избягване на затрудненията по отношение на уменията в тази област и за даване на възможност на ЕС да продължи да бъде световен лидер в зелената икономика; насърчава държавите членки и регионалните и местните органи да включат устойчивото развитие и екологичните компетентности и умения в системите за обучение и образование;

35. подчертава, че мобилността на учениците и учителите е един от основните инструменти за обмен на идеи и най-добри практики и за повишаване на качеството на обучението за умения в целия Съюз; настоява, че подобна мобилност трябва да е достъпна и приобщаваща; отбелязва, че макар физическата мобилност винаги да следва да играе първостепенна роля, виртуалното учене ще придобива все по-голямо значение като допълнение и заместител при екстремни ситуации, както се вижда от мерките, свързани с COVID-19;

36. отбелязва, че творческите и артистичните умения са от съществено значение за икономиката, и призовава чрез Програмата за умения да бъде въведен по-хоризонтален подход, така че тези умения да бъдат включени във всички учебни програми;

37. подчертава, че изпълнението на Програмата за умения изисква подходящо финансиране на европейско, национално и местно равнище; очаква Многогодишната финансова рамка за периода 2021 — 2027 г. и Европейският инструмент за възстановяване (Next Generation EU) да осигурят значително повече ресурси за развитие на уменията; припомня, че основната отговорност за повишаване на квалификацията и преквалификация е на държавите членки и предприятията, и поради това призовава държавите членки да инвестират повече в бюджетите за развитие на уменията и образованието, тъй като значителните инвестиции в човешкия капитал са от ключово значение за гарантиране на устойчива конкурентоспособност, социална справедливост и издръжливост;

38. подчертава значението на програмите и инструментите като „Еразъм+“, „Хоризонт Европа“, Европейския корпус за солидарност, „Творческа Европа“, програмата „Цифрова Европа“ и гаранциите за младежта и децата за подпомагането на младите хора и възрастните да придобият новите компетентности и качествени умения, необходими в цифровата и екологичната икономика и в сферата на труда, както и за предоставянето на възможности за мобилност с учебна цел; призовава Комисията и държавите членки непрекъснато да проучват потенциала на тези програми, за да се насърчава непрекъснатата взаимовръзка между уменията и потребностите на пазара на труда;

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

39. подчертава потенциалните възможности, предлагани от програмата „Еразъм+“, по-специално в областта на образованието за възрастни, както и необходимостта бюджетът ѝ за 2021 — 2027 г. да бъде увеличен;

40. призовава държавите членки в плановете си за възстановяване и устойчивост да приоритизират преквалификацията и повишаването на квалификацията; призовава държавите членки да гарантират, че Фондът за справедлив преход и ЕСФ+ разполагат с достатъчно финансиране и че чрез тях се подкрепят интегрирани планове на местно равнище за подпомагане на повишаването на квалификацията и преквалификацията, по-специално за най-уязвимите групи — включително хората, които са изложени на риск да останат без работа — за да се гарантира, че всички лица в уязвимите сектори могат да се преквалифицират и да развият нови умения, за да останат активни на пазара на труда и да се възползват от екологичния и цифровия преход; отбелязва потенциала на индивидуалните сметки за обучение — механизъм за финансиране, който е от ключово значение за прилагането на Програмата за умения — като стъпка към универсалните права на учене през целия живот;

41. подчертава, че професионалното и кариерното ориентиране са от решаващо значение, за да се подпомогне мотивираният, интелигентен избор на кариера и за да се предотврати преждевременното напускане на образованието и обучението; освен това подчертава, че подкрепата по време на следване и обучение също е от ключово значение за успешното учене и развитие на умения; насърчава Комисията и държавите членки да гарантират наличието на такова ориентиране за младежта, което включва развитието на предприемачески умения;

42. подчертава значението на инвестициите във формалното и неформалното обучение и ученето през целия живот с цел гарантиране на справедливо обучение и преход на работна сила и насърчаване на обучението и ученето през работно време;

43. отбелязва, че основният източник на финансиране от ЕС в областта на образованието е Европейският социален фонд плюс (ЕСФ+); подчертава колко важно е да се гарантира, че тези средства ще останат на разположение за тази цел, особено по време на криза;

44. призовава за създаване на политики за платен отпуск за обучение в съответствие с Конвенцията на МОТ за платен отпуск за обучение, която позволява на работниците да участват в програми за обучение в работно време и без лични разходи, с цел да се насърчи ученето през целия живот;

45. подчертава, че е необходимо стратегиите за образование, обхват, ориентиране и мотивация, както и системите за учене през целия живот да бъдат висококачествени, приобщаващи, гъвкави и достъпни за всички, за да се насърчат конкуренцията на пазара на труда, социалното приобщаване и равните възможности; призовава Комисията и по-специално държавите членки да гарантират равен достъп до качествено образование и да улеснят достъпа до висококачествени програми за развитие на умения за възрастни учащи се, включително възрастни с малко умения и ниска квалификация, както и групи в неравностойно положение и уязвими граждани, например хора с увреждания, хора в напреднала възраст, бездомни хора, незаети с работа, учене или обучение лица и лица с мигрантски произход; подчертава необходимостта от повишаване на осведомеността относно значението на развитието на умения през целия живот за индивидуалната, икономическата и обществената полза; насърчава участието на заинтересованите страни в областта на образованието, включително социалните служби, гражданското общество и доставчиците на неформално образование, с цел идентифициране и достигане до тези, които са най-отдалечени от пазара на труда; подчертава необходимостта от иновативни решения на местно равнище, за да се преосмисли начинът за преодоляване на недостига на умения и несъответствието между уменията и изискванията на пазара на труда;

46. подчертава, че потенциалът на участниците в образованието може да се засили чрез практика; в този контекст подчертава, че е важно да се повиши влиянието на работодателите върху модела за системата в областта на професионалното обучение; подчертава, че работодателите следва да играят важна роля в предоставянето на възможности за стажове за учителите и обучителите в предприятията и така да допринасят за повишаване на професионалните им компетентности; призовава за по-тясно сътрудничество между бизнеса и образованието на всички равнища, като на разположение на учащите се и студентите в ПОО се предоставят програми за стажуване и чиракуване в предприятията;

47. подчертава колко важно е да се достигне до хората в селските и отдалечените райони и да се направят възможностите за повишаване на квалификацията и преквалификацията по-достъпни и съобразени с хората, работещи в селското стопанство, рибарството, горското стопанство и други работни места в тези региони, да им се предоставят екологични, цифрови и всички други необходими умения за по-добро разбиране на настоящите и бъдещите възможности, предлагани от зелената и синята икономика, и да им се позволи да направят важен принос за опазването на околната среда;

48. припомня, че извънучилищните програми и неформалното и самостоятелното учене, включително доброволческите дейности, са важни за осигуряването на адаптивни възможности за учене и нови умения и знания за повечето хора, които са извън обсега на формалното образование;

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

49. подчертава необходимостта да се повиши привлекателността на учителската професия и да се третира високият социален статус на учителите като стратегическа насока за действие в отделните държави от ЕС; подчертава, че привличането на най-добрите кандидати за учителската професия и подобряването на квалификацията и повишаването на квалификацията на старшите учители следва да се разглеждат като приоритет от Комисията и държавите членки;

50. подчертава, че държавите членки имат основната компетентност за повишаване на квалификацията и преквалификация; счита, че за постигане на двойния цифров и екологичен преход има реална възможност и полза от разработването на единно обоевропейско звено за високотехнологични умения, което да координира най-добрите практики, високотехнологичното повишаване на квалификацията/преквалификация, водени от промишления сектор и основани на данни, с оглед определянето на потребностите от умения в целия ЕС;

51. подчертава значението на трансверсалните, междупersonностните и междукulturните умения, в допълнение към цифровите и техническите умения, за осигуряване на общо образование за отделните лица, за справяне с настоящите и бъдещите глобални предизвикателства и за подпомагане на цифровия и екологичния преход, правейки ги по-приобщаващи и по-справедливи;

52. отбелязва планираните от Комисията действия за насърчаване на уменията за живота, по-специално актуализирането на Европейската програма за учене за възрастни; насърчава Комисията да задълбочи този аспект, като включи уменията за живота във всички сектори на образованието и обучението; подчертава, че уменията за живота следва да се разбират и извън потребностите на пазара на труда; подчертава, че всички граждани следва да имат достъп до умения за личностно развитие, за да бъдат овластени в съвременните бързо променящи се общества; припомня, че това е особено важно, за да се подкрепи устойчивостта на гражданите по време на криза, когато е необходимо да се обърне внимание на благосъстоянието; призовава Комисията и държавите членки да обърнат специално внимание на развитието на „меки“ умения, например аналитични умения, емоционална интелигентност, лидерство, предприемачески и финансови умения, овластяване, работа в екип, комуникация, сътрудничество, адаптивност, творчество, новаторство, критично мислене и езикови умения, които ще придобият още по-голямо значение за активното гражданство и сферата на труда след COVID-19;

53. посочва, че в едно застаряващо общество е от решаващо значение да се гарантира учене през целия живот, като се затвърди културата за учене през целия живот от млада до напреднала възраст; припомня, че борбата с безработицата сред хората в напреднала възраст в ЕС продължава да бъде важна; призовава Комисията и държавите членки да обърнат по-голямо внимание на по-възрастните работници и да гарантират, че те могат да участват в съобразени с нуждите програми за повишаване на квалификацията и преквалификация, които да им позволят да се адаптират към променящите се потребности от умения и по този начин по-дълго да останат активни на пазара на труда и да имат добро качество на живот и достатъчно равнище на независимост; подчертава, че следва да се обърне специално внимание на подобряването на цифровите умения и технологиите, които могат да предоставят нови начини и възможности и за образованието на възрастните и хората в напреднала възраст, както и на гарантирането на достъп до интернет и подобряването на цифровата инфраструктура, по-специално в селските и отдалечените райони; в тази връзка отбелязва ролята на читалищата, библиотеките и съобразените с нуждите решения за дистанционно учене, за да се направи ученето през целия живот по-достъпно за по-възрастните хора; подчертава, че по-възрастните поколения също са ценен ресурс поради своя опит; те следва да бъдат насърчавани да го споделят, за да се повишат уменията на по-младите поколения работници;

54. подчертава, че е необходимо повече деца под 3-годишна възраст да участват в образованието и грижите в ранна детска възраст и да се обърне повече внимание на развитието от първите години от живота на детето, на изследователските умения и на творческия подход към опознаването на света; посочва, че ранното започване на предучилищното образование оказва значително въздействие върху постигането на по-добри резултати в по-късните етапи на обучение, както и че дисбалансът в участието в образование и грижи в ранна детска възраст може да допринесе за разлики във възможностите и образователните дейности на разположение на децата от най-ранните етапи на развитие;

55. подчертава необходимостта от своевременно изпълнение на обявените от Комисията действия, за да се отговори на нуждите от умения на пазара на труда и да се допринесе за бързото възстановяване от кризата с COVID-19; призовава Комисията да предостави ясен график на предвидените действия;

56. подчертава необходимостта от решения, целящи да дадат възможност на предприятията и частните работодатели да насърчават и подкрепят обученията на работното място и отпуските за обучение, включително чрез разглеждане на възможността за ваучери за обучение или автоматично признаване на уменията, придобити на работното място; припомня стратегическото значение на инициативи като EuroSkills и WorldSkills, които представляват добри примери за партньорства

Четвъртък, 11 февруари 2021 г.

между предприятия, правителства и регионални и образователни органи; призовава за подкрепа за по-нататъшното развитие на инициативата EuroSkills чрез финансиране на съвместни проекти, обмен на опит, изграждане на потенциала на институциите, осигуряващи обучение за нуждите на EuroSkills, създаване на EuroSkills-майсторски класове, индустриални кампуси за талантиливи младежи и система за обучение на обучители и експерти от бранша;

57. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на Съвета и на Комисията.
